

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122296034
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6122296034.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD., v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného: JUDr. Oskar Chnápko, advokát, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201, proti žalovanému: D. H., J. XX.X.XXXX, G. N. XX/X, XXX XX V., o zaplatenie 605,07 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 152,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8,60 eur od 19.7.2019 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 36 eur od 20.8.2019 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 36 eur od 19.9.2019 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 36 eur od 19.10.2019 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 36 eur od 19.11.2019 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní dňa 27.4.2022 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 176,49 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 8,60 eur od 19.7.2019 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 40,99 eur od 20.8.2019 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 54,90 eur od 19.9.2019 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 36 eur od 19.10.2019 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 36 eur od 19.11.2019 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 428,58 eur a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 3.12.2020 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti Slovak Telekom, a.s. na žalobcu. Žalobca je v konaní zastúpený advokátom. V prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok je žalovaný uvedený pod referenčným číslom XXXXXXXXXX. Uvedenú skutočnosť zároveň Slovak Telekom oznámil v súlade s § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka žalovanému. Medzi Slovak Telekom a žalovaným bola uzavretá Zmluva v znení Dodatku (v prípade ak bol uzavretý). Na základe tejto Zmluvy bol žalovanému aktivovaný program služieb. Uzavretím Zmluvy sa žalovaný zaviazal, že bude riadne a včas platiť cenu služieb podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou, Všeobecnými podmienkami, platným Cenníkom a dodatkami. Slovak Telekom podľa uzavretej zmluvy poskytoval žalovanému služby, ktoré vyúčtoval nasledovnými faktúrami:

Faktúra zo dňa 01.07.2019 uvedená pod VS XXXXXXXXXX vo výške 8,60 eur s lehotou splatnosti 18.07.2019, Faktúra zo dňa 01.08.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXX vo výške 40,99 eur s lehotou splatnosti 19.08.2019, Faktúra zo dňa 01.09.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXX vo výške 54,90 eur s

lehotou splatnosti 18.09.2019, Faktúra zo dňa 01.10.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 36,00 eur s lehotou splatnosti 18.10.2019, Faktúra zo dňa 01.11.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 36,00 eur s lehotou splatnosti 18.11.2019. Žalovaný si neplnil svoje zmluvne dohodnuté záväzky tým, že neuhradil Slovak Telekom vystavené faktúry, pričom Slovak Telekom ho upomienkami opakovane vyzval k úhrade týchto dlžných faktúr. K ich úhrade nedošlo. Žalobcovi vznikla voči žalovanému nezaplatením faktúr pohľadávka, ktorú žalovaný napriek upomienkam ku dňu podania žaloby neuhradil. Žalovaný je s úhradou faktúr v omeškaní. Žalobca si preto uplatňuje zákonný úrok z omeškania z dlžnej sumy, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr. Zmluvná pokuta je vypočítaná nasledovne: Zmluvná pokuta (ZP) = základ ZP - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet dní viazanosti x základ ZP). Dohodnutá zmluvná pokuta nie je neprimerane vyšším zabezpečením oproti výške zabezpečenej povinnosti v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 23Up/414/2022 zo dňa 2.5.2022 vyhovieúc návrhu žalobcu v celom rozsahu. Tento platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanému, preto bol ex offo zrušený a vec postúpená Okresnému súdu Bardejov.

4. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Žaloba mu bola doručená zverejnením oznámenia na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu podľa § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pojednávanie v spotrebiteľských sporoch nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

6. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

7. Keďže v tomto prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 605,07 eur, išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán neboli sporné, súd na prejednanie sporu v súlade s § 297 písm. b) CSP nenariadil pojednávanie a v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 22.6.2022.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami a to zmluvou o poskytovaní verejných služieb, dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb, odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, upomienkou, súhlasom so spracovaním údajov účastníka na marketingové účely, cenníkom, jednotlivými faktúrami, oznámením o postúpení pohľadávky, predžalobnou výzvou, a zistil nasledujúci skutkový stav:

9. Právny predchodca žalobcu obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a.s. a žalovaný uzavreli dňa XX.X.XXXX zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej právny predchodca žalobcu sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické služby prostredníctvom zvoleného programu Mobilný hlas s programom služby ÁNO L.

10. Právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému poskytnuté služby faktúrami: Faktúra zo dňa 01.07.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 8,60 eur s lehotou splatnosti 18.07.2019, Faktúra zo dňa 01.08.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 40,99 eur s lehotou splatnosti 19.08.2019, Faktúra zo dňa 01.09.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 54,90 eur s lehotou splatnosti 18.09.2019, Faktúra zo dňa 01.10.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 36,00 eur s lehotou splatnosti 18.10.2019, Faktúra zo dňa 01.11.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX vo výške 36,00 eur s lehotou splatnosti 18.11.2019.

11. Podľa ust. § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

12. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 3.12.2020 uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom bola na žalobcu postúpená pohľadávka, ktorej zaplatenie je predmetom tohto konania.

13. Podľa ust. § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

14. Podľa ust. § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. účastník je povinný a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb, b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry, c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

15. Z predložených dôkazov žalobcu má súd za preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej právny predchodca poskytol žalovanému služby a ten sa zaviazal platiť cenu za poskytnuté služby. Preto súd žalobe v časti zaplatenia ceny za dodané služby vo výške 152,60 eur (8,6 eur vo faktúre zo dňa 01.07.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX s lehotou splatnosti 18.07.2019, 36 eur vo faktúre zo dňa 01.08.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX s lehotou splatnosti 19.08.2019 (teda okrem sumy 4,99 eur za náklady vymáhania - upomienka), 36 eur vo faktúre zo dňa 01.09.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX s lehotou splatnosti 18.09.2019 (teda okrem sumy 18,90 eur za náklady skorého vymáhania), 36 eur vo faktúre zo dňa 01.10.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX s lehotou splatnosti 18.10.2019, 36 eur vo faktúre zo dňa 01.11.2019 uvedená pod I. XXXXXXXXXXXX s lehotou splatnosti 18.11.2019 vyhovel.

16. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškaní.

17. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. V súlade s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 75 eur, a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. tak, ako si ho žalobca uplatňoval.

19. Po vykonanom dokazovaní však súd žalobu zamietol v časti zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 428,58 eur a poplatkov za náklady skorého vymáhania vo výške 18,90 eur z faktúry č. XXXXXXXXXXXX a poplatku za náklady vymáhania - upomienka * vo výške 4,99 z faktúry č. XXXXXXXXXXXX a to z nasledovných dôvodov:

20. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

21. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých

účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. 22.

23. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

27. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

28. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

29. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

31. Ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

32. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu strán zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne aplikovať spotrebiteľské právo.

33. Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od zmluvy o poskytovaní verejných služieb a dodatku k nej, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednáva, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

34. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

35. Podľa tvrdenia žalobcu si tento uplatňuje zmluvnú pokutu vypočítanú nasledovne: zmluvná pokuta = základ zmluvnej pokuty - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/ celkový počet dní viazanosti x základ zmluvnej pokuty)

36. Z obsahu spisu má súd za preukázané, že ustanovenia o zmluvnej pokute boli uvedené v predtlačí v bode 4 a 5 Zmluvy o poskytovaní verejných služieb cit.:

„ZÁVÄZOK VIAZANOSTI: Účastník sa zaväzuje, že po dobu viazanosti, ktorej dĺžka je špecifikovaná v tabuľke č. 1 a plynie odo dňa uzavretia tejto Zmluvy, vrátane jej predĺženia, ak dôjde k jej predĺženiu v súlade s ustanoveniami Zmluvy (v tejto Zmluve v skrátenej forme aj „doba viazanosti“), (i) bude vo vzťahu k SIM karte využívať Služby Podniku podľa Zmluvy, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu využívania Služby Podniku pred uplynutím doby viazanosti, a (ii) bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované Služby (ďalej len „záväzok viazanosti“). Porušením záväzku viazanosti preto je:

a) ukončenie využívania Služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia Zmluvy pred uplynutím doby viazanosti;

b) ukončenie využívania Služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku prenosu telefónneho čísla uvedeného v tejto Zmluve k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií pred uplynutím doby viazanosti;

c) nezaplatenie ceny za poskytnuté služby Účastníkom počas doby viazanosti do 45 dní po splatnosti, v dôsledku ktorého dôjde k prerušeniu poskytovania Služieb podľa Všeobecných podmienok; (ďalej len „porušenie záväzku viazanosti“).

ZMLUVNÁ POKUTA. V dôsledku porušenia záväzku viazanosti Účastníkom, vznikne Podniku voči Účastníkovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta, okrem sankčnej a prevenčnej funkcie, predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku porušením záväzku viazanosti Účastníkom. Paušalizovaná náhrada škody podľa predchádzajúcej vety pozostáva z celkovej sumy zľavy zo štandardných poplatkov za Služby (vrátane doplnkových služieb) ako benefitu za prevzatie záväzku viazanosti. Celková suma zľavy z cien Služieb, poskytnutej Účastníkovi za prevzatie záväzku viazanosti na základe tejto Zmluvy, je uvedená v tabuľke č. 1 (ďalej len „Základ pre výpočet zmluvnej pokuty“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná k dňu porušenia záväzku viazanosti podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie Základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti až do dňa porušenia záväzku viazanosti podľa tejto Zmluvy: Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = (Základ zmluvnej pokuty/celkový počet dní doby viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká záväzok viazanosti. Uhradením zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok Podniku na náhradu škody presahujúcej výšku uhradenej zmluvnej pokuty“.

37. Vo vzťahu k zmluvnej pokute sa žiada uviesť, že zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Jej funkcia spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nesplní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú

pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

38. Opakujúc sa právny vzťah založený medzi zmluvnými stranami predmetnou zmluvou je spotrebiteľským vzťahom a predmetná Zmluva o poskytovaní verejných služieb je zmluvou spotrebiteľskou. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Prítom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Predmetná zmluva a jej dodatok spadá pod súdnu kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Súd je teda povinný z úradnej povinnosti prihliadať a náležite zhodnotiť prijateľnosť zmluvných podmienok tejto spotrebiteľskej zmluvy.

39. Pre posúdenie dojednania zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti. Súd nespochybňuje fakt, že žalovaný porušil zmluvu v časti o povinnosti platiť za poskytnuté služby, avšak dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje za neprijateľné. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenená v texte právneho úkonu - Zmluvy o poskytovaní verejných služieb - balík služieb, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že predmetná zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť.

40. Podľa názoru súdu v tomto prípade nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách či dodatkoch. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Žalobca ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosti plniť. Pre posúdenie dojednania zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

41. Súčasne súd podporujúc svoju argumentáciu odkazuje aj na rozhodovacia činnosť druhoinštančného súdu v obdobných právnych veciach (zmluvných pokút), kedy súdy o neprijateľnosti zmluvnej pokuty takto stanovenej zmluvnej pokuty. Ohľadne čiastočne degresívnej zmluvnej pokute súd poukazuje aj na rozhodnutie Okresného súdu Prešov č. k. 25C/300/2014-40 u iného poskytovateľa služieb elektronickej komunikácie, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/164/2015 zo dňa 29.11.2016, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/118/2015, 6Co/103/2015, 21Co/99/2015, 7Co/36/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 469/2016, závery Krajského súdu v Prešove v rozsudkoch zo dňa 24. 8. 2017 č.k. 7Co/233/2016-92, zo dňa 9. 5. 2018 č.k. 18Co/100/2017-81, zo dňa 28. 6. 2018 sp. zn. 5Co/114/2017 a zo dňa 23.4.2018 sp.

zn. 18Co/81/2017. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí č. k. IV. ÚS 55/2011-19 zo dňa 24.02.2011 vyslovil, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória i prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.

42. Nepochybne bolo právom právneho predchodcu žalobcu ako poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie povinnosti odberateľa služieb - zákazníka, pričom zmluvná pokuta je jedným z vhodných inštitútov. Predmetom zabezpečenia v prejednávanej veci bola povinnosť žalovaného riadne a včas uhrádzať odplatu za poskytnuté služby ako aj povinnosť zákazníka po určitú dobu zostať v právnom vzťahu s poskytovateľom služieb a využívať dohodnutý rozsah služieb. Je však potrebné si uvedomiť, že všetky „výhody“ ponúkané poskytovateľom telekomunikačných služieb či už zvýhodnená cena zariadení pre príjem služby, odlišné ceny elektronických služieb, určitý vyhradený objem hovorov a dátových služieb, prípadne hovorov za paušálnu sadzbu alebo voľných hovorov, tvoria bez pochyby ofenzívnu obchodnú politiku telekomunikačných operátorov v snahe získať zákazníka a zabezpečiť odbyť služby minimálne po stanovenú dobu. Zákazník sa riadi na základe snahy získať určité výhody pri predpokladanej spotrebe. Nie však každý zákazník si dokáže riadne vyhodnotiť aj povinnosti vyplývajúce z voľby a viazanosti.

43. Sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto Zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov.

44. Podstatným totiž je, že v danej uzavretej spotrebiteľskej zmluve predmetná zmluvná podmienka o zmluvnej pokute bola navrhnutá vopred dodávateľom a i keď spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy, nemohol a nebol schopný ovplyvniť podstatu tejto podmienky, resp. jej obsah a dosiahnuť dojednanie nižšej zmluvnej pokuty, príp. aby zmluvná pokuta bola dojednaná za iných podmienok, príp. aby nebola dojednaná vôbec.

45. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, či dodatku k nej, na ktoré sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v § 52 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka a neprimerane vysoká zmluvná pokuta nereflektujúca na charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania ako neprijateľná zmluvná podmienka, v spotrebiteľských zmluvách, preto nie je možné využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka.

46. Neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahujúcu zmluvnú pokutu súdy nemôžu upravovať, a teda ani moderovať plnenie z nej (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-618/10). Zmluvná pokuta v rámci súdnej kontroly obstoí buď ako celok alebo neobstoí a v takomto prípade niet právny priestor na to, aby z nej súd nejako moderoval plnenie do prijateľnej (primeranej) podoby.

47. Nemožno v tejto súvislosti opomenúť rozhodnutie Súdneho dvora EÚ napr. vo veci C-243/08, K. A. L. zo 4.6.2009, z ktorého vyplýva, že nekalá zmluvná podmienka nezaväzuje spotrebiteľa, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel a ak považuje takúto podmienku za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-240/98 až C-244/98 Q. A. D. N., podľa ktorého vnútroštátny súd môže v konaní ex offo určiť, či je zmluvná podmienka nekalá, pričom táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením.

48. Z obdobných dôvodov žalobcovi nepatria ani poplatky za upomienky - náklady vymáhania vo výške 4,99 eur a náklady skorého vymáhania vo výške 18,90 eur a to aj vrátane úrokov z omeškania z týchto súm. Žalobca nepreukázal účelnosť týchto vzniknutých nákladov a ani individuálnu dohodu so žalovaným o týchto poplatkoch a ani za aké služby by sa mali účtovať, resp. aké protiplnenie žalovaný mal by dostať za úhradu uvedených poplatkov. Zmluvné dojednanie týkajúce sa poplatkov, ak sa toto nachádza vo Všeobecných podmienkach, resp. Cenníku, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zaplatením poplatku za upomienku a za náklady skorého vymáhania žalovanému ako spotrebiteľovi nebola poskytovaná žiadna služba. Súd je toho názoru, že takéto dojednanie ohľadne vyššie uvedených poplatkov, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa ako ich predpokladá ustanovenie §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím sa zároveň prieči dobrým mravom v zmysle ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka a tento nárok žalobcu súd považuje za ne dôvodný v celom rozsahu. Preto súd žalobu žalobcu v časti týchto poplatkov zamietol a to aj spolu s úrokmi z omeškania z týchto súm. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takéto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie ÚS SR z 24.02.2011, IV. ÚS 55/2011-19). V neposlednom rade súd má za to, že kritériu prijateľnosti zmluvnej podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia. Uvedené poplatky slúžia výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.08.2014 sp. zn. 10Co/27/2013, 10Co/325/2014, rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17U 192/2010 zo dňa 3. 5. 2010). Čo sa týka konkrétne poplatku za upomienku a nákladov neskorého vymáhania, u týchto ani žiadnym spôsobom nebola preukázaná reálna ich výška, ak takéto náklady mali byť žalobcovi, jeho právneho predchodcu v takto deklarovanej výške vzniknuté.

49. Z uvedených dôvodov súd nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty a poplatkov za náklady vymáhania - upomienka a náklady skorého vymáhania nepriznal.

50. O nároku na náhradu trov rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V spore mal prevažný úspech žalovaný (žalovaná suma 605,07 eur, priznaná 152,60 eur s príslušenstvom/úspech žalobcu, vo zvyšku 452,47 eur s príslušenstvom žaloba zamietnutá/úspech žalovaného). V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tomto prípade však súd považuje za potrebné poukázať na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a tiež článok 4 CSP a princíp analógie iuris. Žalovanému by ako úspešnému v spore teda patril nárok na náhradu trov konania, avšak náhradu trov konania si neuplatnil, preto v súlade s uvedenými princípmi súd rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).